

Krisledningsplan för Skarpnäcks stadsdelsförvaltning

2013-12-17

Innehåll

Inledning	3
Syftet med krisledningsplanen	4
Revidering	4
Stadens krishanteringsarbete	4
<i>Ansvar och roller vid kris</i>	4
<i>Ansvarsprincipen, Likhetsprincipen och Närhetsprincipen</i>	5
<i>Geografiskt områdesansvar</i>	5
<i>Olika typer av oönskade händelser</i>	5
<i>Larm, beredskap och uthållighet</i>	6
Skarpnäcks organisation i normalläge	7
Skarpnäcks organisation i stabsläge	7
<i>Larmning och aktivering av krisledningsgrupp</i>	8
Krisledningsgruppen	8
<i>Ansvar och uppgifter</i>	9
Psykosocialt omhändertagande	9
<i>Ansvar och uppgifter</i>	9
Administrativ stödfunktion	10
<i>Ansvar och uppgifter</i>	11
POSOM	11

Bilaga:

Kriskommunikation – en sammanfattning av stadens riktlinje

Krisledningsplan för Skarpnäcks stadsdelsförvaltning

Utgivningsdatum: 2013-12-17

Utgivare: SKARPNÄCKS STADSDELSFÖRVALTNING

Kontaktperson: Inger Bogne, tel.508 15450

Inledning

Krisarbetet har två lagar som grund: Lagen om skydd mot olyckor (2003:778) och Lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extra händelser i fredstid och höjd beredskap (2006:544).

Kommunfullmäktige beslutade i maj 2013 om ett nytt Trygghets- och säkerhetsprogram för Stockholms stad 2013-2016. Det nya Trygghets- och säkerhetsprogrammet anger att alla förvaltningar och bolag ska ha en beredskap och en organisation för psykosocialt stöd, som kan etableras vid uppkomna nödsituationer, för att i möjligaste mån avhjälpa och minimera konsekvenserna av olyckor och andra krissituationer.

I Skarpnäcks stadsdelsområde ingår stadsdelarna Hammarbyhöjden, Björkhagen, Kärrtorp, Enskededalen, Bagarmossen, Skarpnäcks gård, Orhem, Flaten och Skrubba.

Syftet med krisledningsplanen

Kommunerna har en nyckelroll i krishanteringssystemet. Ju bättre kommunerna är på att hantera en kris, desto bättre blir samhället på att hantera större kriser som drabbar många kommuner samtidigt. Krishanteringsförmåga avser en god förmåga att vid kriser leda den egna verksamheten, fatta beslut inom eget verksamhets- och ansvarsområde, sprida snabb, korrekt och tillförlitlig information samt vid behov kunna samordna och koordinera i samverkan med andra aktörer. Med hjälp av planen ska ledningsarbetet komma igång på ett ordnat och effektivt sätt.

Planeringen ska säkerställa att organisationen är bemannad med nyckelpersoner och att nödvändiga rutiner och teknik fungerar vid en kris. Fokus ligger på ledning, kommunikation och krisstöd. När organisationen ställs inför en kris är det viktigt att alla fokuserar sina insatser mot samma mål.

Revidering

Planen ska gås igenom för eventuell revidering årligen och vid större organisatoriska eller andra förändringar vilka kan påverka planens innehåll. Vid den årliga revideringen bör organisation, resurser och rutiner kontrolleras.

Stadens krishanteringsarbete

Ansvar och roller vid kris

När händelser inträffar ställs stora krav på stadens förmåga att snabbt och flexibelt hantera situationen. Så långt som det är möjligt ska Stockholms stads organisation vara densamma vid en kris som i normalläge. Tre principer är centrala för stadens hanteringar av störningar: ansvarsprincipen, likhetsprincipen och närhetsprincipen. Utöver detta finns ett geografiskt områdesansvar som syftar till att möjliggöra samordning av krishantering.

Ansvarsprincipen, Likhetsprincipen och Närhetsprincipen

Ansvarsprincipen innebär att den som ansvarar för en verksamhet under normala förhållanden har motsvarande ansvar även under krissituationer.

Likhetsprincipen innebär att en verksamhets lokalisering och organisation så långt det är möjligt ska vara densamma i kris eller krig som under normala omständigheter. Förändringar ska alltså inte bli mer omfattande än vad situationen kräver och verksamheten ska också, om det är möjligt, skötas på samma plats som under normala förhållanden.

Närhetsprincipen innebär att en kris ska hanteras så nära de berörda som möjligt. Det vill säga den instans som är närmast ansvarig för den ordinarie verksamheten ska leda de åtgärder som krävs för att kunna hantera händelsen på ett effektivt sätt.

Geografiskt områdesansvar

Stockholm stad har ett övergripande områdesansvar inom kommunens gränser, men även stadsdelsnämnderna har ett geografiskt områdesansvar för respektive stadsdelsområde. Stadsdelsnämnderna ska så långt som möjligt själva hantera uppkomna händelser, men vid allvarliga situationer som berör flera nämnder eller som är för stora för att hanteras av en enskild stadsdelsnämnd kan insatserna koordineras av stadens centrala krisledningsorganisation.

Olika typer av oönskade händelser

Det är viktigt att ha beredskap och övad förmåga att hantera händelser som ställer krav på flexibilitet, beslutsförmåga, uthållighet och samordning. För att skapa en tydlig struktur utgår staden från tre nivåer som beskriver oönskade händelsernas allvarlighetsgrad: störning, allvarlig händelse och extraordinär händelse.

Störning

En störning är en händelse som kan hanteras inom verksamhetens ordinarie organisation. En störning kan kräva centralt stöd, till exempel samordnad information eller samordning, om fler än en av stadens förvaltningar eller bolag berörs. För det fall centralt stöd behövs beslutar stadsdirektören i första hand, stadens säkerhetschef i andra hand, om detta.

Allvarlig händelse

En allvarlig händelse är en händelse som kräver stadsövergripande samordning och/eller centrala bedömningar och prioriteringar av resurser. Stadsdirektören fattar beslut om centralt stöd i samråd med berörda förvaltningar och bolag.

Extraordinär händelse

Om Stockholms stads krisledningsnämnds ordförande bedömer att en händelse är extraordinär kan denne besluta att aktivera den centrala krisledningsnämnden. Krisledningsnämnden har mandat att fatta beslut om att överta hela eller delar av verksamhetsområden i nämnderna i den omfattning som anses nödvändig med hänsyn till den extraordinära händelsens art och omfattning.

Stockholms stad har ett ansvar att beakta totalförsvarets krav och att ha beredskap för att anpassa verksamheten vid en försämrad säkerhetspolitisk situation. Stockholms stad ska planera för att kunna bedriva verksamheten även under höjd beredskap så långt det är möjligt med hänsyn till tillgången på personal och övriga förhållanden.

Exempel på extraordinära händelser är:

- De långvariga elavbrotten i Småland efter stormen Gudrun 2005.
- Flodvågskatastrofen i Sydostasien 2004.
- Översvämningarna i Arvika 2000.
- Göteborgsbranden 1998, då många ungdomar förolyckades och skadades allvarligt.

Larm, beredskap och uthållighet

Krishantering ska vara snabb och effektiv, därför behövs larmrutiner som fungerar. För att klara av en situation med okända förutsättningar finns en beredskap och planering för uthållighet. För det krävs korrekta rutiner för överlämning av information.

- Stockholms stad har alltid en stadsdirektör och en säkerhetschef i tjänst.
- Nämnder och bolag ansvarar för att det alltid finns förvaltnings- eller bolagsdirektör i tjänst.

Skarpnäcks organisation i normalläge

Skarpnäcks stadsdelsnämnd har en organisation bestående av stadsdelsdirektör och tre verksamhetsavdelningar och en administrativ avdelning.

Skarpnäcks organisation i stabsläge

Stadsdelsförvaltningen hanterar många olika situationer i vardagen. När det inträffar händelser som går utöver det vardagliga organiserar sig förvaltningen på ett annat sätt än i vanliga fall och går upp i stabsläge. Det innebär att särskilda resurser och personer avsätts för att arbeta riktat mot händelser för att hantera situationen effektivt. Händelsen hanteras separat från ordinarie verksamhet.

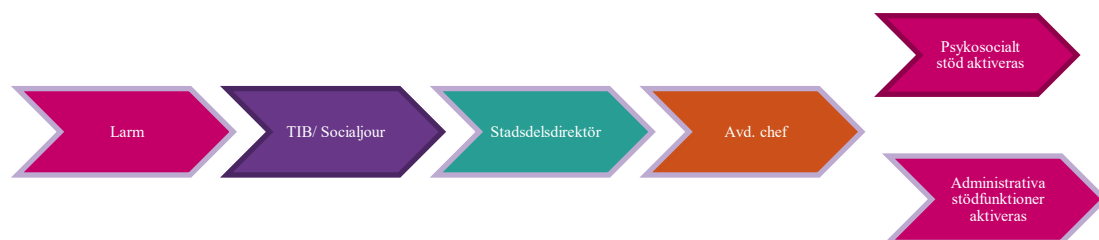

Larmning och aktivering av krisledningsgrupp

Stadsdelsdirektören larmas vanligtvis via stadens tjänsteman i beredskap (TIB) eller Socialjouren.

Stadsdelsdirektören kallar in och aktiverar hela eller delar av krisledningsgruppen. Utgångsläget är att respektive avdelningschef ansvarar för att i sin tur larma in sin grupp. Efter larm ska krisledningsgruppen samlas och kunna vara verksam så fort som möjligt. Beroende på situation aktiveras resurspersoner för psykosocialt stöd respektive förvaltningens administrativa funktioner.

Stadsdelsdirektören informerar även stadsdelsnämndens ordförande om läget.

Krisledningsgruppen

På förvaltningsnivå är det stadsdelsdirektören som leder och fattar beslut i frågor av övergripande och strategisk karaktär såväl i krisläge som i normalläget.

Till sin hjälp har stadsdelsdirektören en krisledningsgrupp. Krisledningsgruppen omfattar samma funktioner som förvaltningens ledningsgrupp gör i normalläget samt säkerhetssamordnaren och IT-säkerhetssamordnaren.

Krisledningsgruppen kan beroende på händelsens karaktär bestå av hela eller delar av ledningsgruppen.

Stadsdelsdirektören avgör hur sammansättningen ska vara utifrån krisens art och omfattning.

Stadsdelsdirektör
Avdelningschef för administrativa avdelningen
Avdelningschef för Individ- och familjeomsorg
Avdelningschef för förskola
Avdelningschef för äldre och funktionsnedsatta
Kommunikatör
Säkerhetssamordnare
IT-säkerhetssamordnare

Ansvar och uppgifter

Krisledningsgruppen har det övergripande ansvaret för krishanteringen och ska minska konsekvenserna av inträffad händelse. De beslut som händelsen kräver fattas av stadsdelsdirektören.

Krisledningsgruppen arbetar strategiskt – inte operativt. De fattar inriktningsbeslut och ansvarar för information till stadsledningskontoret. Beroende på händelsens omfattning och karaktär beslutar ansvarig om en lämplig sammansättning av krisledningsgrupp och de administrativa stödfunktionerna. Stadsdelsdirektören beslutar, utifrån vad som hänt, om vem som har kontakt med media. Hur kommunikationen ska hanteras vid en kris framgår av bilagan ”Kriskommunikation – sammanfattning av stadens riktlinje”.

Medlemmarna i krisledningsgruppen bör förprogrammera sina mobiltelefoner med krisledningsgruppens mobilnummer och eventuella hemnummer. Medlemmarna bör också ha krisplaner och telefonnummer lagrade i sina ipads.

Psykosocialt omhändertagande

Vid behov aktiveras förvaltningens psykosociala omhändertagande. Det leds strategiskt av avdelningschefen för individ- och familjeomsorg och operativt av enhetschefen för resursenheten barn och ungdom.

Ansvar och uppgifter

Stadsdelsförvaltningen har ansvaret för att det finns en beredskap och en organisation för att kunna möta och hantera psykosocialt omhändertagande vid störningar, allvarliga och extraordinära händelser.

Avdelningschefen för individ- och familjeomsorg ansvarar för att stöd ges till drabbade människor och dess anhöriga eller andra närstående i den aktuella situationen och för att förebygga psykisk ohälsa på sikt.

I ett akutläge kan det även vara nödvändigt att initiera praktiska insatser i form av hjälp med inkvartering, mat, kläder och dylikt samt att bemanna en mottagningsplats där drabbade människor, anhöriga och närstående kan samlas. Det operativa arbetet leds av enhetschefen för resursenheten barn och ungdom.

Avdelningschefen ansvarar för att avlösning sker kontinuerligt av operativ ledning. Operativ ledning planerar för avlösning av resurspersoner och enklare förtäring under eller efter arbetspasset.

Arbetet ska inriktas mot att stödja fem viktiga principer för samhällets gemensamma resurser:

- Förstärka känsla av säkerhet
- Lugna
- Förstärka känsla av självtillit och tillit till samhällets förmåga
- Understödja samhörighet
- Förstärka känsla av hopp

Administrativ stödfunktion

Vid behov aktiveras delar av administrativa avdelningen. Den leds strategiskt av avdelningschefen för administrativa avdelningen.

Administrativ stödfunktion
HR-strateg
Ekonomi-strateg
Nämndsekreterare
Lokalintendent
Lokalassistent
Verksamhetscontrollers

Ansvar och uppgifter

Det administrativa stödets uppgift är i huvudsak att ansvara för administration, följa upp behov av krisstöd, planera och ställa i ordning lokaler för krisledningsorganisationen, inkl. mottagningsplatsen. Funktionen ansvarar för säker in- och utpassering, att se till att teknisk utrustning fungerar, svarar för mat, dryck med mera till krisledningen och mottagningsplats vid behov. I stödet ingår också att dokumentera händelseförloppet och att vid behov ta fram olika beslutsunderlag.

POSOM

I Skarpnäck finns ett samordningsorgan för psykiskt och socialt omhändertagande, POSOM. Gruppen träffas c:a två gånger/år och har även gemensamma utbildnings-/övningstillfällen. Följande myndigheter och organisationer är representerade:

POSOM
Stadsdelsdirektör
Avdelningschef Administrativa avdelningen
Avdelningschef Individ och familjeomsorg
Avdelningschef förskola
Avdelningschef äldre och funktionsnedsatta
Kommunikatör
Utredare/säkerhetssamordnare
Stockholms Brandförsvär
Närpolisen Globen
Psykiatrisk specialistmottagning Farsta-Skarpnäck
Skarpnäcks församling
Skarpnäcks frikyrkoförsamling
Socialjouren
Utbildningsförvaltningen
PKL-samordnare Södersjukhuset

POSOM etableras vid mer omfattande behov av psykosociala insatser för både direkt, indirekt drabbade och deras anhöriga. POSOM fungerar som ett stöd åt stadsdelsförvaltningens krisledning.